

Kragerø kommune

Enhet for skole, avd. PP tjenesten

Midtlyngutredningen, Høringsarbeids ved PP- tjenesten i Kragerø.

Midtlyngutvalgets arbeid foreligger nå som en NOU, en nasjonal offentlig utredning. Dette er et utredningsarbeid som nå er ute til høring i mange ulike instanser. Høringsfristen er satt til 27.11.09.

PPT i Kragerø har ønsket å gi sin uttalelse til denne utredningen. Det er besluttet å uttale seg om noen deler av NOU'en; kap. 13: Tidlig innsats og forebygging og kap. 14: Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen.

Forslagene fra Midtlyngutredningen er skrevet med fete typer. Kommunens forslag til svar er skrevet med vanlige typer.

Kap 13: Tidlig innsats og forebygging.

- Barnehage- og skoleeier får plikt til kontinuerlig og systematisk oppfølging av barns og elevers utvikling, læring og læringsmiljø.

PPT gir sin tilslutning til en slik plikt, da den allerede er nedfelt i lovverket.

Særmerknad fra Jorun Sandsmark synes å være dekkende for vårt syn.

Innholdet i dette forslaget må ses i sammenheng med siste forslag under kap. 13. Det kan virke som om disse to punktene kan komme i konflikt med hverandre.

- Det utvikles en ressursbank med varierte verktøy som en støtte for barnehager og skoler i oppfølgingen av barn og elever.

Ut i fra erfaringer, fungerer ikke slik sentralt plasserte banker i kommunen. Deromot fungerer de bedre dersom verktøy er samlet ved den enkelte skole PPT gir ikke sin tilslutning til forslaget fordi dette er vagt beskrevet hva skal slik bank inneholde, organisering og målgruppe Perspektiv på innhold må være i både materiell og kompetanse/personell .

- Kommunen får en plikt til å sikre kartlegging av barn omkring fylte tre, fire og fem år. For tospråklige barn må begge språk kartlegges.

Kragerø PPT støtter forslaget til kartlegging, men synes at kartlegging av alle barn tre år på rad synes unødvendig. Kartlegging bør foregå ved tre års alder i barnehagen, sammen med foresatte og ved fire års alder ved helsestasjonen. Etter kartlegging bør eventuelle tiltak settes i gang så tidlig som mulig. Ved fem års alder bør kun de barn kartlegges på nytt, der det synes som om ulike tiltak ikke har fått den ønskede effekt

eller hvor man har sett en stillstand - negativ utvikling hos barnet. Det er en viktig presisering at det er kommunen som får plikten.

Så er spørsmålet: Hvordan skal man sikre seg at barn som ikke går i barnehage eller møter opp til helsestasjonen blir kartlagt?

Det er viktig å ha god kompetanse på ulike kartleggingsverktøy, samt godt tilfang av gode og varierte tiltak som kan settes inn som et resultat av kartleggingen.

Det nevnes i rapporten at det er nødvendig med systematisk kartlegging knyttet til det sosiale og fysiske miljø, så vel som kartlegging av barnets språklige, sosiale og emosjonelle utvikling. Kommunene får en plikt til å sikre språkkartlegging av barn.

Vår erfaring på PP kontoret er at barn ofte meldes opp ifht. språkvansker hvor årsaken faktisk ikke er språkvansker, men andre typer vansker. Språkvanskene er "lette" å oppdage etter en viss alder og de er lette å forklare og akseptere for foreldrene og enklere å sette inn tiltak mot enn mange andre årsaker. Nyere forskning viser at språk relaterer til høyeste kognitive hjernenivå . Derfor vil det ikke ha så god effekt å jobbe med språk om det er andre funksjoner som ikke er utviklet. (jfr. Susan Hart – ulike bøker om hjernen 2006-2009.) Hjernen utvikles av stimuli - ikke nødvendigvis bare av språklige stimuli. Ved i så stor grad å sette fokus på språk som det gjøres i kapittel 13 med forslag om kartlegging av alle på 3-4 og 5 år, risikerer vi å miste fokus på andre viktige områder. Vi risikerer også at det settes inn tiltak på språkrelatert problematikk som ikke har sin årsak i dette. At barnehagen skal kartlegge er bra, men dette må gjøres i forhold til en helhetlig kartlegging og ikke bare med fokus på språk. Dette samtidig med at plikten om kontinuerlig og systematisk oppfølging av barnas utvikling opprettholdes.

- Læringsboka innføres som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka følger barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående skole.

PPT støtte intensjonene om kontinuerlig og systematisk elevoppfølging, sikre tidlig innsats og overføring av informasjon ved overganger etc. Men vi synes at forslaget om at læringsboka skal være et slikt verktøy er tilstrekkelig beskrevet . Videre synes vi ikke at konsekvensene av innføring av et slikt oppfølgingssystem er godt nok utredet, verken juridiske, pedagogiske eller praktiske. Eks hvem eier boka, hvem skal ha innsyn i boka, hva skal den inneholde, hvor lenge skal ulike opplysninger ligge der, skal det være digitalt? Mange flere uavklarte spørsmål kunne vært stilt.

- Dokumentasjons- og rapporteringsarbeid i barnehage og skole begrenses til det som tjener barnets og elevens utvikling, læring og læringsmiljø. Omfanget av dokumentasjons- og rapporteringssystemer må derfor gjennomgås med sikte på å skape mer sammenheng og frigjøre ressurser til lærings- og utviklingsarbeid.

PPT gir støtte til forslaget og en slik gjennomgang både i forhold til det økende omfanget og i forhold til hvilke nivå/hvem som trenger hva.

Det er behov for samordning av ulike kartleggings- registrerings- og rapporteringstiltak

Kap. 14. Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen.

- Retten til spesialundervisning i opplæringsloven §5-1 erstattes av en rett til *ekstra tilrettelegging i opplæringen*. Denne retten utløses når eleven ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte. Tilretteleggingen omfatter det mangfold av tiltak som settes i verk i form av personellressurser, materielle ressurser og organisatoriske tiltak

Kommunen gir **ikke** sin tilslutning til forslaget første setning. Vi synes ikke begrepet *ekstra tilrettelegging i opplæringen* erstatter begrepet spesialundervisning. For oss synes *ekstra tilrettelegging i opplæringen* mer å være en mellomting mellom ordinær undervisning og spesialundervisning, sett i lys av begrepet ”tilpassa opplæring”.

Tilpassa opplæring som et overordnet prinsipp:

Tilpassa opplæring		
Ordinær opplæring	Ekstra tilrettelegging i opplæringen	Spesialped. hjelp/opplær

Ordinær undervisning for alle elever – ekstra tilrettelegging for en del elever, slik det allerede foregår – spesialundervisning for elever med sakkyndig vurdering og enkeltvedtak.

Kragerø PPT kan ikke se at utvalgets forslag vil frigjøre ressurser i PPT. Tvert om vil økt deltakelse fra PPT i den ordinære skoledagen sannsynligvis føre til økt press på PPT i forhold til elever som vil ha behov for sakkyndig vurdering.

Vi synes det er viktig å beholde spesialpedagogikk, fordi det forteller noe om kvaliteten på hjelpen. En ”rett til spesialpedagogisk hjelp” slik B. Hagtvedt foreslår i særmerknaden synes å være dekkende for vårt syn.

Dette uttrykket samsvarer med dagens begrepsbruk i forhold til førskolebarn, oppl § 5-7, og gir en mer mangfoldig forståelse av hvilke tiltak som er aktuelle for å bidra til at barn/elever lærer, trives og utvikler seg enn det mer snevre begrepet ”undervisning”.

- Når tiltak som er satt inn for å bedre læringsutbyttet ikke har hatt ønsket effekt, må barnehage/skole og PP-tjeneste samhandle om den videre tilretteleggingen.

Kragerø PPT gir sin tilslutning til dette forslaget.

I dag igangsetter både barnehager og skoler tiltak overfor barn/elever uten at PPT har skrevet sakkyndigvurdering. Det igangsettes på bakgrunn av at barnehage/skole har kompetanse og mulighet til å sette inn hensiktsmessige tiltak, og på bakgrunn av drøftinger med PPT underveis i bl.a. systemrettet arbeid og i førtilmeldingsarbeid.

Gode barnehager og skoler gjør dette i dag! I noen tilfeller bekrefter PPT kun i sin sakkyndige vurdering at tiltak som er igangsatt er ok, og foresatte deltar i prosessen slik loven i dag forutsetter, og som må videreføres. I andre tilfeller må PPT inn i tettere dialog med hjem, barnehage/skole og foreta grundigere kartlegging og vurdering før en finner de gode tiltakene. I det første tilfelle er sakkyndig vurdering overflødig, og prosessen knytta til rettighet kan forenkles slik som foreslått. I det andre tilfelle er PPT sin kompetanse og vurdering av stor betydning.

Det er viktig å være raskere med å sette inn nye tiltak når ”gamle” ikke virker.

- Den som har ansvaret for gjennomføringen av ekstra tilrettelegging i opplæringen, må ha relevant kompetanse til å møte de utfordringer som ligger til grunn for tilretteleggingen, eksempelvis spesialpedagogisk kompetanse.

Kragerø PPT støtter dette forslaget, enten begrepet blir ekstra tilrettelegging i opplæringen eller et annet begrep.

Det er viktig å understreke at det alltid må være barnehagens/skolens ledelse som har ansvar for oppfølgingen. Men skolens ledelse har ansvar for at personell med relevant kompetanse følger opp i det daglige arbeidet med barnet/eleven, enten ved veiledning eller direkte arbeid. PPT ser at der barnehage/skole har god spesialpedagogisk kompetanse

- Individuell opplæringsplan slik den beskrives i opplæringsloven §5-5 skal inngå i læringsboka.

Kragerø PPT stiller seg tvilende til forslaget og at dette forslaget må ses i lys av innholdet i en evt. læringsbok. Viser til uttalelse om læringsboka i Kap. 13.

- Vedtak om ekstra tilrettelegging i opplæringen kan fattes uten sakkyndig vurdering slik det forutsettes i dagens § 5-3 i opplæringsloven, men basert på barnehagens og skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PP-tjenesten.

Kragerø PPT gir sin støtte til dette forslaget, men vi ønsker en presisering der vi sier at foresatte og elev, avhengig av alder, må være deltaker i beslutningsprosessen om hvilken spesialpedagogisk hjelp som skal igangsettes. Setningen forslås slik: ”.., *men basert på barnehagens og skolens egen saksforberedelse, gjort i samarbeid med PPT og deltakelse fra foresatte/elev.*”

Det er noen vanskeområder innenfor spesialpedagogikken som vil være hensiktsmessig å kunne foreta vedtak uten sakkyndig vurdering. Det er særlig de høyfrekvente vanskene innen skolen som lese- og skrivevansker, spesifikke matematikkvansker og moderate atferdsvansker. Høyfrekvente vansker innefor barnehagen kan være moderate språkvansker og moderate atferdsvansker. Skolene og barnehagen bør inneha god kompetanse på høyfrekvente vanskeområder. Vedtak som kan fattes uten sakkyndig vurdering vil gi mulighet for at tiltakene kan iverksettes raskere og mer effektivt.

- Det skal utarbeides sakkyndig vurdering dersom

- Det er sannsynlig at det må gjøres avvik fra læreplanen

Kragerø PPT støtter dette forslaget.

- Skolen ikke har den nødvendige kompetanse

Kragerø PPT stiller seg tvilende til et slikt forslag med slik begrunnelse: Til punktet ”skolen ikke har nødvendig kompetanse”, stiller vi spørsmålet om hvem som avgjør i hvilken grad skolen/barnehagen har slik kompetanse. I hvilken grad sakkyndig vurdering kan kompensere for slik kompetanse er ikke godt å forstå. Det er svært viktig at skolen/barnhagen forplikter seg til å fremskaffe nødvendig kompetanse for å motvirke at enkeltvedtak tilrådd fra PPT blir et kompenserende tiltak for manglende kompetanse. Gjennom drøftinger med skole, PPT og foresatte kan en komme fram til tilretteleggingsbehov, og behov for kunnskap og kompetanse på aktuelt område. Slik drøfting kan framkomme i protokoll fra møter. I denne sammenheng kan PPT vurdere at det er behov for at skolen mottar veiledning fra PPT

eller andre, går på kurs eller tilegner seg kompetanse på andre måter, og tilråde dette i møter. Dersom det er uenighet mellom skole, foresatte og PPT, må PPT ha myndighet til å utarbeide en sakkyndig vurdering som tilrår en hjelp som skolen må arbeide utifra. På denne måten vil PPT få en sterkere myndighet til å være en sakkyndig instans i forhold til kompetanse- og organisasjonsutviklingen i barnehage skole. (Jfr.§5-6 i oppll).

- Foresatte og barnehagen/skolen krever det

Kragerø PPT gir sin tilslutning til forslaget, men mener at teksten må være: ”dersom foresatte krever det eller barnehagen/skolen i samarbeid med foresatte krever det”. Det er også viktig at PPT har en veiledende funksjon i et førtilmeldingsarbeid.

- Tilretteleggingen vil kunne forutsette større organisatoriske endringer

Kommunen gir sin tilslutning til dette forslaget.

- Rett til ekstra tilrettelegging før opplæringspliktig alder hjemles i barnehageloven.

Kragerø PPT er skeptisk til dette forslaget. Det må presiseres at barnehageloven da må bli en rettighetslov, noe den ikke er i dag. Videre må det være forutsatt at rettigheten omfatter barn både i barnehage og barn som ikke er i barnehage.

Rettighetene ifht. rett til ”ekstra tilrettelegging”(vårt forslag spesialpedagogisk hjelp) i opplæringen, er foreslått inn i barnehageloven. Dette betyr at spesialpedagoger ikke lenger tilsettes på ”skolevilkår” og vil få dårligere betingelser enn de har i dag, særlig gjelder dette lønn. Dette vil gjøre noe med rekrutteringen av spesialpedagoger til barnehagene. Den spesialpedagogiske kompetansen må opprettholdes og økes i barnehagene. Vi kan fort oppleve forskjeller mellom private og kommunale barnehager ved at private barnehager tilbyr høyere lønn også til spesialpedagoger, noe vi allerede har erfart i vår kommune.

- En rett til ekstra tilrettelegging på grunnskolens område for voksne. Behovet for en lovfestet rett til ekstra tilrettelegging i videregående skole som er organisert særskilt for voksne utredes.

Kragerø PPT støtter dette forslaget.

Tlf: 35 98 62 00

Postadresse; Postboks 128 3791 Kragerø –

Besøksadresse ; Storgata 17 ”Trekanten”,Hovedbyen